

รู้ทัน คนใช้ปลอมตักย ได้ยาคุณภาพ

ภญ. ภิชาญดา ทองไพบูลย์, ภญ.บรรจง ฉิมเครือวัลย์, ภญ.ศศิธร ไชยโคตร และ ภญ.อริศา จันทร์สว่าง

งานบริการเวชภัณฑ์ ฝ่ายเภสัชกรรม

ที่มา/เหตุผลและปัญหา

ห้องยากลาง หรือ ห้องยาผู้ป่วยใน (In patient Department ; IPD) เป็นห้องที่จ่ายยาให้กับผู้ป่วยที่นอนโรงพยาบาลตึกอาคารหลัก จำนวนมากกว่า 60 วอร์ด จึงมีการจัดเก็บยาหลายประเภท อาทิเช่น ยาแก้ปวด ยาแก้แพ้ ยาฉีด ยาหยอดตา ยาช่วยชีวิต (Vital drug), ยาที่มีความเสี่ยงสูง(High Alert Drug), ยา 2, ยาราคาแพง น้ำยาล้างไต รวมถึงยาที่มีอายุสั้นที่เตรียมจากห้องผลิตของฝ่ายเภสัชกรรม เป็นต้น ซึ่งยาเหล่านี้รวมกันเป็นยาที่มีมูลค่ามหาศาล จึงมีกระบวนการตรวจสอบวันหมดอายุยาทุกรายการอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อตรวจสอบและจัดบันทึกวันหมดอายุยาโดยการเดินสำรวจของผู้ช่วยเภสัช ซึ่งใช้ระยะเวลาอันยาวนานและอาจเกิดความคลาดได้เป็นผลทำให้ยาหมดอายุ ยาเสื่อมสภาพ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการรักษา ความปลอดภัยของคนที่ใช้ที่ได้รับยา และทำให้โรงพยาบาลต้องรับภาระต้นทุนค่ายาที่สูงขึ้นอีกด้วย

ที่ผ่านมามาดตรวจพบปัญหาหามาโดยหลายรายการ ไม่ว่าจะเป็นยาที่อายุสั้น ยาที่มีอัตราการใช้น้อยแต่มีการจัดเก็บมากเกิน รวมถึงยาที่หลุดการสำรวจ ทางผู้จัดทำโครงการตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากยาหลายรายการในห้องยาผู้ป่วยในเป็นยาที่มีมูลค่าสูง ผู้จัดทำจึงได้คิดค้นตัวช่วยในการตรวจสอบวันหมดอายุที่แม่นยำ เชื่อถือได้ โดยใช้โปรแกรม excel ขึ้นพื้นฐาน ร่วมกับโปรแกรม SAP Log on เพื่อช่วยให้มีกระบวนการในการตรวจสอบอายุยาที่ครบถ้วน ถูกต้อง และสะดวก รวดเร็วขึ้นกว่าเดิม

ผลการปฏิบัติการ

ชื่อรายการ	วันหมดอายุ	จำนวน
Material Name	Batch	Base Unit
Adavate Injection 500 iu	31/12/2022	VIA X
Adynovate (S) Injection 500 iu	22/10/2022	BOX X
Bridion Inj. 300mg/ml 2 ml	30/11/2022	VIA X
Casirivirapib/Idemvevir Inj.300/300mg(2Bx)	31/12/2022	PAC X
Dantrolene Inj. 20 mg.	21/10/2022	VIA X
Dimenhydrinate (Dimonate) Inj. 50 mg 1 ml	17/12/2022	AMP X
Doxorubicin(Admiron) Inj. 50 mg 25 ml	31/12/2022	VIA X

ตัวอย่างรายการยาฉีดที่หมดอายุในปี 2022

Material Name	Batch	Base U	Last Bai	Material	Value L
Calcium folinate tablet 15 mg	12/11/2022	TAB	X	ยาเม็ด	1
Cardiprin 100	1/8/2022	TAB		ยาเม็ด	4
Cymbalta 30 mg	31/12/2022	CAP	X	ยาเม็ด	9
Dasatinib (UC/SSI) 50 mg	31/8/2022	TAB	X	ยาเม็ด	1
Detrusitol SR 2 mg	30/11/2022	CAP	X	ยาเม็ด	2
Detrusitol SR 4 mg	30/9/2022	CAP		ยาเม็ด	1
Methyldopa 125 mg	7/11/2022	TAB	X	ยาเม็ด	1

ตัวอย่างรายการยาเม็ดที่หมดอายุในปี 2022

ตัวชี้วัด	สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ (จัด)	เกณฑ์ดำเนินการ	ผลการดำเนินการ				
			เป้าหมาย	ครั้งที่ 1 ก.ย. - ธ.ค. 2564	ครั้งที่ 2 ก.ย. - ธ.ค. 2564	ครั้งที่ 3 ม.ค. - ก.พ. 2565	ครั้งที่ 4 มี.ค. - เม.ย. 65
จำนวนรายการยาที่ หมดอายุ	1	ยาที่รับประทานด้วยช่อง colonic lavage, perphenazine, enalapril suspension, trace element, Dextrose oral gel	0	2	1	ไม่มี	ไม่มี
จำนวนผู้ป่วยที่รับยา หมดอายุ	2	Spironolacone suspension (เพื่อปรับความดันโลหิตในไต)	0	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
มูลค่าที่สูญเสียไป เนื่องจากยาหมดอายุ	3	ผู้ป่วยรายที่สูญเสียเนื่องจากยาหมดอายุ เดือน ธันวาคม 166 บาท มกราคม 2565 จำนวน 1904.5 บาท	ลดลง	162 บาท	67.50 บาท	ไม่มี	ไม่มี

วัตถุประสงค์

1. ช่วยลดจำนวนยาหมดอายุที่เกิดจากการตกสำรวจ
2. ไม่มีผู้ป่วยที่ได้รับยาหมดอายุ/ยาเสื่อมสภาพจากห้องยา
3. ลดมูลค่ายาที่ห้องยาต้องสูญเสีย เนื่องจากยาหมดอายุ

ประโยชน์/การขยายผล

1. ลดปัญหาหายหมดอายุ
2. ลดปัญหาการรายงานอายุยาที่คลาดเคลื่อนของผู้ช่วยเภสัชกร
3. การตรวจสอบอายุยาของห้องยากลางเป็นระบบและสะดวกรวดเร็วมากขึ้น
4. ผู้ป่วยไม่ได้รับยาที่หมดอายุ หรือยาที่ไม่ได้คุณภาพ
5. ลดภาระการแบกรับต้นทุนด้านยาของโรงพยาบาล

แนวทางดำเนินการ

วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทำงานของการสำรวจอายุยาประจำเดือน พบว่ามีข้อมูลที่คลาดเคลื่อนหรือหลุดสำรวจบ่อยครั้ง จึงได้นำข้อมูลยาทั้งหมดจากฐานข้อมูลใน SAP ทั้งชื่อยา จำนวน และอายุของยาทั้งหมดภายในห้องมาวิเคราะห์ต่อเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการคำนวณหอดอายุยา

